

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni podelje in praznike — inserati do 80 pett vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati pett vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 3, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po spremembi v avstrijski vladi:

Avstrijski nacisti stopajo na plan

Schuschnigg se je moral popolnoma ukloniti in prepustiti hitlerjevemu tudi patriotsko fronto, tako da bodo odslej v vsej notranji avstrijski politiki vedrili in oblačili narodni socialisti

Dunaj, 17. febr. AA. Objava nove vladne liste je znatno pospešila popušcanje napetosti. Tudi amnestija, ki je bila objavljena ponoči, je imela enak učinek. Avstrijsko javno mnenje pričakuje sedaj z veliko napetostjo Hitlerjeve izjave v radiostagu dne 20. februarja. Splošno so prepričani, da bo Hitler še enkrat poudaril, da je za neodvisno Avstrijo. Dasi je avstrijska vlada morala mnogo žrtvovati so v vladnih krogih prepričani, da bodo ti dogodki znatno zboljšali odnose med Nemčijo in Avstrijo, ne da bi pri tem škodovali prestižu dunajske vlade. Italijanski

krogi izjavljajo, da italijanska vlada zna ceniti pomirljivost, ki jo je ob tej priliki pokazala avstrijska vlada.

»Reichspost« poroča: Dogovor pomeni mir, in kdor ga bo skušal rušiti, ga bosta obe državi zatajili.

»Neues Wiener Tagblatt« piše: Upamo, da bo najnovejši poizkus pomirjenja duhov imel lepši uspeh kakor pa dosedanj. Avstrijsko prebivalstvo sme po pravici zahtevati, da naj bodo žrtve, ki jih je imelo po Dollfusovi smrti, nagajane s trajnim mirom.

kdo zbiral čet. Te vesti so se najbrž razširile zaradi zelo skromnih vojaških zimskih vaj, ki so sedaj v navadi naibž v vseh državah. Zgodilo se je, da so te vaje izgale fantazijo časnika, ki so iskali senzacionalnih vzrokov za te dogodke.

Nemški vojaki zablodili na češkoslovaško ozemlje

Praga, 17. feb. AA. Snuči so zašli na češkoslovaško ozemlje nemški vojaki-smučarji 150 po številu. Cisto izrpane in prezeble so jih rešili češkoslovaški vojaki.

Po navodila v Berlin...

Dunaj, 17. feb. AA. Notranji minister Seyss Inquart je odpotoval v Berlin, kjer ga bo sprejel Hitler.

Sklicanje zveznega sveta

Schuschnigg bo poročal o izvršenih spremembah

DUNAJ, 17. febr. br. Kakor se doznava iz vladnih krogov, bo prihodnji teden sklican zvezni svet. Na tej seji bo kancelar dr. Schuschnigg podal obširno izjavo o novem položaju ter o namenu in pomenu sprememb, ki so bile izvršene v zvezi z njegovimi razgovori z nemškimi kancelarjem Hitlerjem. V političnih krogih z napetostjo pričakujejo napovedano pojasnila, ki bodo nekako dopolnilo izjav, ki jih bo podal nemški kancelar Hitler na nedeljskem zasedanju nemškega državnega zbora.

Prve reforme

Dunaj, 17. feb. AA. V notranjem ministru so ustanovili mesto vrhovnega načelnika nad uradi, ki se pečajo z narodnostnim vprašanji. To načelstvo bo imelo 9 odsekov.

Praška vlada

se posvetuje

Praga, 17. februarja. b. Za večer napovedani sestanek ministrskega odbora, v katerem so zastopani ministri političnih resortov, so bila najprej postavljena na dnevi red notranje politične posvetovanja v zvezi z nameravani rekonstrukcijami vlade. Zaradi poročil iz Dunaja je bila dejanska seja včeraj posvečena samo sedanjemu položaju v srednji Evropi s posebnim ozirom na posledice berchtesgadenskih razgovorov. Vlada je odobrila nekaj glavnih smernic, ki bodo merodajne za češkoslovaško znanje politiko v bližnjih dneh. Na pristojnem mestu zatrjujejo, da so o vseh dogodkih, ki so v zvezi s Schuschniggovimi razgovori s Hitlerjem, dobro informirani.

Papanin rešen

London, 17. feb. AA. Iz Moskve poročajo, da so se letala z ledolomilca »Murmanc« snuči ob 21.35 spustila ob sotorih Papaninove odprave. Letalo so rabila 50 minut, da so lahko pristala ob sotorih Papanina.

Včeraj ob 18. uri se je dvignilo letalo »S 2« z »Murmanc«. Letalo je vodil pilot Cerevišij. Pristal je tik ob sotorih Papaninove odprave. Po 21. juniju »S 2« tako učenjaki zopet stopili v stik z ostalim svetom. Z letala so zložili živeža za 10 dni. Istočasno se je dvignilo s »Tajmira« letalo »U 2«, ki ga je vodil pilot Vlasov. Ob 18.55 je pristal na sosedni ledeni plošči, toda predaleč od Papanina in se je moral zato vrniti zopet na »Tajmira«. Snuči se je Papanin zelo dolgo radiotelefonsko pogovarjal s »Tajmirm«. Dogovorili so se vse potrebno o današnjem nadaljnjem reševanju.

Nov stavkovni val v Franciji

Paris, 17. febr. AA. V Parizu in po vsej Franciji se širijo nove stavke. V Parizu je 3000 prodajalcev zapustilo delo, ker so podjetja različno tolmačila delovne pogodbe. V Chalonsu so začeli stavkati paki, da tako protestirajo proti sedanjim delovnim pogodbam. V raznih tovarnah delavci zapušajo delo, ker so podjetja odpustila nekaj delavcev.

Borzna poročila.

Curik, 17. februarja. Beograd 10.—, Pariz 14.125, London 21.6075, New York 429.—, Bruselj 73.05, Milan 22.59, Amsterdam 240.90, Berlin 173.90, Dunaj 79.40, Praga 15.11, Varšava 81.70, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Česa se nismo učili

V šolah smo se učili zgodovine. In v zgodovinskih knjigah smo čitali o »imenitnih delih« samo germanskih in romanskih narodov. O Slovaneh malo ali nič. Zato se ni čuditi, da je nam ostalo popolnoma neznan, da je cesar Karel IV., ki je bil obenem kralj češki, v znameniti zlati buli odredil, da morajo volitni knezi, to je tisti, ki so imeli pravico voliti cesarja, obvladati tudi — slovenski knezi. Zato so bavorski vojvode, ki so imeli glasovalno pravico pri volitvi cesarja, imeli na svojem dvoru učitelje, ki so njih sinove učili češkega jezika, saksonski knezi pa so se učili lužiske srbske. Dokazi o tem se danes nahajajo v dvorni knjižnici Monakovem. Tu je na primer pod številko 556 vložen zvezek čeških spisov, ki jih je leta 1583 kot domače naloge napisal takratni desetletni bavorski vojvoda Maksimilijan, kasneje prvi volitni knez in v 30 letni vojni vodja katoliške lige, ki je potem 8. novembra 1620 na Beli gori porazil Čeha. Učitelj češine mu je bil Václav Petrik iz Benešova. V treh letih se je Maksimilijan tako dovedeno naučil češine, da je leta 1585 prevedel na češki jezik latinski molitvenik, ki je bil kasneje tiskan v Pragi v tiskarni Jurja Dačičkega. Tudi ta molitvenik se čuva v imenovani knjižnici — Isti cesar Karel je pisal srbskemu carju Stefanu Prvovenčanemu — Dušanu Sinemu pismo, v katerem ga pozdravlja kot ratega in dragega slovenskega brata. Pa prebravo, da v prešlih stoletjih niso poznali slovenskega čustva!

O razurstitvi nacionalnih sil

V Cvetarjevem listu »Balkan« čitamo: »Z ozirom na današnje razsulo političnega življenja v Jugoslaviji bi bil z državnega stališča morda najboljši kak fašistični režim, ki bi izvedel razurstitve vseh nacionalnih sil. Jugoslavija je država, ali se ni nacija. Napraviti iz nje eno nacijo, to je naš problem. Za oživitvenje te naloge je potrebna močna organizacija in močna osebnost za vlogo vodje. Mi še nimamo take organizacije. Kar se tiče osebnosti, smo že navedli dvojico: dr. Stojadinovića in Dušana Trifunovića. Ako se hoče pridržati parlamentarna fasada, potem je dr. Stojadinović nenadomestljiv. Ako pa se hoče izvenstrankarsko vladati, potem je Dušan Trifunović neobhodno potreben.«

Peter Rešetar ne rešetar več

V mariborskem »Slovenskem gospodarju«, istočasno pa tudi v škerbčevem »Gorenjcu« je vsak teden rešetar Peter Rešetar, ki je leta 1934 kandidiral v senat, letos pa so mu odločno namignili, naj se več ne ponuja za kandidata. Sedaj ubogi Peter nič več ne prodaja svoje robe ne v »Slov. gospodarju«, ne v »Gorenjcu«. Zameril se je, ker je s svojo robo silil tudi na Hrvaško in se je obregel celo ob dr. Mačka, s katerim hočejo gotovi gospodje ostati za vse slučaje v najboljših odnosih. Zato je Rešetar prišel pod nož in ne sme nič več rešetariti. Škoda, včasih je bil mož prav zabaven!

Ideja o slovenski uzajemnosti zmaguje

V reviji »Krug« je napisal Ivan Bujanović lepo in poučno razpravo o Janu Kollarju, ideologu slovenske uzajemnosti. V tej razpravi posveča največjo pozornost vprašanju, v koliko so bile realizirane Kollarjeve točke o slovenski uzajemnosti. Motreč dejanske odnose med slovenskimi narodi, prihaja Bujanović do zaključka, da se je skoraj vse, o čemer je sanjal Jan Kollar, danes že izpolnilo. Jan Kollar predstavlja, — tako piše Bujanović — ako gledamo nanj objektivno, popolnoma realističen, da, praktičen duh. Zato ga lahko smatramo za pravega, živega in življenjskega klasika slovenske misli in slovenskega kulturnega svetla. Zelo srečno je najdena Kollarjeva formula za mednarodne odnose. Ona nosi v sebi neizčrpen potencial in oplaja, dasi je bila prvotno namenjena samo kulturnim odnosom, tudi najnovejši formulacije slovenskega programa, bodisi Masarykove v »Češkem vprašanju« ali Kramarjeve, tičijo se novoslovanstva, bodisi najnovejši pojmovske izjave o slovenskem sodelovanju, ki v svojem temelju predstavljajo stari Kollarjev program. Sloveče točke slovenske uzajemnosti, nekdanj smatrane za »plavajoče nad oblake« in za »slovensko meglo« — sprejemajo in proglašajo današnji državniki in duhovni voditelji v vseh njih konsekvencah za načela prave in resnične slovenske državne politike. Ustvarjene »v visinah« so v znanstvenem področju slavistike že toliko kakor nadkrilile Kollarjeve zahteve, a tudi »v nižinah« v slovenski široki sloj dajajo toliko in takih zgledov svojega uveljavljenja v življenju, da je argument za navadnega človeka naravnost presenetljiv. Tu navajamo edinstvene primere vseslovenskih organizacij kakor Savez slovenskega sokolstva, veslovenski savezi pevcev, turisti,

stov, železničarjev, mest itd. Filološke stvari izdajajo danes ne samo znanstveniki in akademiki, marveč celo kruti praktiki — slovenski bančniki, saj je zveza slovenskih hranilnic letos izdala mednarodni besednjak... Res je, da danes še lahko govorimo o manjših, večjih ali celo o velikih enakostih pri uveljavljanju in izvajanju velike slovenske ideje, ali o tem ne more biti več prav nobene spora, da se sestavlja vedno čvršče in tesneje kollarjevske prestan »pesmi in resnice«.

»Slovenec« in naše šole

Beogradska revija »Krug« piše: Ljubljanski »Slovenec« je mesto odgovora na Brigrjevičev članek o naših šolah v zadnji številki »Krug« odgovoril z insinucijo, da hoče »Krug« »požreti Slovence«, da »žali Slovence« itd. Mesto vsakega odgovora na tako vrsto diskusije, citiramo, kar piše o tem drugi slovenski list »Jutro« (»Krug« nato ponatiskuje »Jutrovo« beležko o našem solstvu pod Avstrijo in nadaljuje): Naj torej »Slovenec« obračuna to stvar z »Jutrom« na terenu, kjer vsako dete ve, kakšna germanizacija se je izvajala pod slovečo »šolsko avtonomijo«, ki bi »naš služila kot vzor vsaki državi« (pa tudi naši?). A katera je morda obstojala za nekatere skupine, toda prav gotovo ne za slovenstvo... Kar pa se nas tiče, smo mi že zdavnaj na čistem s tem, kakšne so metode gotove politike.

O »Akademski zvezi«

»Branika« je objavil tole beležko: »Kletikalna »Akademski zveza« se nahaja v razkroju, ki je nujen po dogodkih, pri katerih posamezniki prejasno pokažejo, kako malo se menijo za vero, čim pride vmes kakšno politično vprašanje, ki je tudi pri akademskih katoliških organizacijah prvenstvenega pomena. Da se za vsako ceno doseže enotnost na obnem zboru, je akademsko starešinstvo poslalo kot svoja delegata prof. Ehrlicha in prof. Korošca, ki pa sta imela lahko delo, ker se je zbora udeležilo tako malo akademikov, da bi se težko pojavila opozicijska lista, ki bi ne imela vsaj par kandidatov z očiščene strani. Kako gre starešinstvu na živce nesloga v tem mladinskem taboru, se jasno vidi tudi iz govora prof. Korošca, ki je dejal, da je sloga v katoliških akademskih organizacijah dolžnost do — Boga...«

Uradno vremensko poročilo

z dne 17. 2. m.

Rateče-Planica, 870 m: —4, zapadno 30 novega pršica na 80 podlage, sneži.
Dovje-Mojstrana, 650 m: —1, 45 cm novega snega, sneži.
Kranjska gora, 810 m: —3, barom. se dviga 110 snega, pršič, sneži, drsnitve in sankalistice uporabno.
Erjavčeva koca na Vršču, 1501 m: —2, severovzhodnik, 60 cm novega pršica na 120 podlage, sneži.
Bled, 501 m: —3, barometer se dviga, 12 cm novega pršica na 20 podlage sneži, drsnitve na jezeru uporabno.
Pokljuka-Sportotel, 1300 m: —5, 30 novega suhega snega na 120 podlage.
Sv. Janez v Bohinju, 530 m: —2, oblačno, mirno, 85 cm snega, sneži.
Vogel, 1540 m: —8, oblačno, mirno, 30 cm novega pršica na 200 podlage.
Dom na Krivacu, 1700 m: —4, oblačno, 50 novega suhega snega na 100 podlage, sneži.
Velika Planina, 1558 m: —4, oblačno, 40 cm novega suhega snega na podlagi, sneži.
Polzevo, 620 m: —2, barometer se dviga, oblačno, mirno, 25 novega pršica na 10 podlage, sneži.
Kureček, 833 m: —2, 30 novega pršica na 10 podlage.
Mariborska koca, 1080 in Pohorški dom 1030 m: —4, oblačno, mirno, 50 cm pršica na 30 podlage, sneži.
Klopni vrh, 1269 m: —9, oblačno, mirno, 50 novega snega na 80 podlage, sneži.
Senjorjev dom, 1522 m: —11, oblačno, mirno, 60 cm novega pršica na 100 podlage.
Ribnica na Pohorju, 715 m: —5, oblačno, mirno, 68 cm snega, sneži.
Sv. Lovrenc na Pohorju, 483 m: —3, oblačno, mirno, 80 cm snega, pršič, sneži.
Peča, 1654 m: —3, oblačno, mirno, 90 cm pršica na 105 podlage, sneži.
Rinski vrlec, 530 m: —2, oblačno, mirno, 75 cm snega, sneži.
Dodatno poročilo z dne 16. II. 1938.
Planica-Tamar, 1108 m: —5, 140 cm snega, sneži.
Gorjuše, 1000 m: —2, oblačno, mirno, 10 novega suhega snega na 76 podlage, sneži.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —2, barometer se dviga, oblačno, severovzhodnik, zapadlo 2 cm novega snega na podlagi, 40 cm, sneži.
Jezersko, 590 m: —3, oblačno, mirno, 16 pršica na 25 podlage, sneži.

Zakaj se je Schuschnigg udal

Grozila je nevarnost nacističnega puča

Praga, 17. februarja. b. »Prager Tagblatt« doznava naslednje podrobnosti v zvezi z aretacijo dr. Tava na Dunaju pred dobitjem tednom: Iz vseh dokumentov, ki jih je avstrijska vlada dobila v Teinfaltstrasse v tako zvani »rujavni hiši«, je razvidno, da so avstrijski nacisti že za 30. januarja, na peto obletnico nacističnega prevzema oblasti v Nemčiji pripravljali pravi državni prevrat v Avstriji. Policija je med drugim iztaknila pri preiskavi tudi šifriran nalog avstrijskim hitlerjevcem, podpisan R. H. Kakor se sedaj doznava, je ta nalog postal sam Hitlerjev namestnik Rudolf Hess o čemer pa baje Hitler sam ni bil informiran in je o zaroti zvedel šele iz dokumentov, ki mu jih je predložil kancelar dr. Schuschnigg v soboto. Enake informacije je ba-

je Hitler prejel tudi od Mussolinija, ki se je tudi zavzel da je onemogočil izvedbo nacističnega načrta v Avstriji. Ker sta proti tem nameram stranke nastopila v Nemčiji vojska in zunanje ministrstvo, je Hitler najprej odgovoril na te kritike s spremembami z dne 4. februarja. Nato pa je le spoznal za potrebno, da se o vsem pogovori se s kancelarjem dr. Schuschniggom, ker je postal očitno, da julijski sporazum ne drži več iz bojazni, da se ne bi Italija zaradi tega razvoja dogodkov nenadoma pridružila zapadnim velesilam, zlasti Angliji, je Hitler sestank s Schuschniggom hotel celo pospešiti. Vplivalo pa je baje tudi Göringovo posredovanje. Göring je namreč nasproten Hessovim načrtom zaradi potrebe izvedbe svoje štiriletk.

Nezadovoljstvo v domovinski fronti

Naval hitlerjevcev v Schuschniggovo stranko

Dunaj, 17. februarja. b. Notranje politični razvoj v Avstriji se razpleta z dramatično naglico, ki še ne dopušča jasnih pogledov v ozadje vseh nastopajočih sprememb. Dejstvo je, da se med Dunajem in Berlinom vrše stalni telefonski pogovori, dočim je Mussolini v vsej tej zadevi še nadalje močno rezerviran. Včeraj je kancelar dr. Schuschnigg sklical vse deželne voditelje domovinske fronte na posvetovanje in jim pravi pričakovanju samo na kratko sporočil rezultate berchtesgadenskih razgovorov, zlasti pa Hitlerjeve pogoje za ureditev avstrijsko-nemških odnosov. Posebej jih je opozoril na Hitlerjeve grožnje za primer, da bi avstrijska vlada ne hotela sprejeti njegovih pogojev. Voditelji domovinske fronte so proti temu burno prote-

stirali, toda Schuschnigg jim je dejal, da jih je sklical ne zaradi razgovorov temveč samo zato, da jim sporoči dejstva, ki naj jih vzamejo na znanje.

Bojazen patrijotnikov so se kaj hitro uresničila. Ze snuči je izšel odlok, s katerim so na važna vodilna mesta patriotske fronte postavljeni izraziti in vodilni hitlerjevci, obenem pa je ukinjena zapora za sprejemanje članstva in je bila izdana še le nedavno, da se prepreči hitlerjevcem vstop v patriotsko fronto. Sedaj jim je moral dr. Schuschnigg na široko odpreti vrata in v bližnji bodočnosti je treba pričakovati zelo važnih sprememb v vsej avstrijski notranji politiki, v kateri se bo odsele vedno bolj uveljavljal vpliv narodnih socialistov.

„Nov mejnik v zgodovini nemštva“

Izjava nemškega poslanika Papna

Današnji listi objavljajo naslednjo izjavo nemškega poslanika Papna na ustanovni skupščini avstrijsko-nemškega društva:

Ce bom po ukazu državnega kancelarja v nekaj dneh zapustil svoje mesto, menim, da bom to lahko storil s čisto vestjo napram njemu in interesom nemškega naroda. Moje stremiljenje je bilo, da napravim pot mislim o nemški edinstnosti na mirnem način in prepričim, da bi se tragika nemške zgodovine povečala še z nadaljnjo katastrofo. Dne 16. julija 1936 je bil ustvarjen začetek, pred letom dni pa sem izjavil prav na tem mestu, da bo viharju nad Avstrijo sledila kmalu nova spomlad.

Prišla bo tudi v nemškem vprašanju tako gotovo, kakor se suče zemlja okoli svoje ose. Sestanek 12. t. m. v Obersalzbergu bo nadaljnji mejnik v zgodovini nemštva.

Samostojna Avstrija more voditi svojo nalogo samo v okviru celotnega nemškega razvoja in samo kot sodelavka pri sodobnih dogodkih, pri obnovi stališča in duhovnega vpliva nemške države na zapadu. Upam, da bo pomenil uspeh teh razgovorov pričetek nove dobe v nemško-avstrijskih odnosih in da bo ta sklep, ki je bil na obeh sprejet lojalno in odkritosrčno, služil najbolje tudi evropskemu miru.

Čiščenje v državni upravi

Bukarešta, 15. febr. o. Vlada je izdala odlok, s katerim so odpušteni iz državne službe vsi uradniki in drugi nameščenci, ki jih je postavila Gogova vlada. Skupno je bilo odpuščenih 25.000 uradnikov, izmed njih sedem v Bukarešti 2.500.

Vatikan presenečen

Vatikan, 17. febr. AA. V vatikanskih krogih kjer so spremljali sestanek med Hitlerjem in Schuschniggom s tem večjim zanimanjem, ker je razmerje med Avstrijo in sveto stolico zelo iskreno, so rezervirani glede rekonstrukcije avstrijske vlade. V teh krogih menijo, da so vesti o posledicah sestanka v Berchtesgadnu še pomanjkljive in zato nejasne.

Samo skromne vaje

Berlin, 17. feb. AA. Pristojni krogi odločno zanikajo vesti tujega tiska, da je baje do sprememb na Dunaju prišlo šele po nekem pritisku, ki je imel vojaški pomen. Na meji med Avstrijo in Nemčijo ni ni-

Čitajte in širite »Slovenski Narod«

Živahna debata

Poročilo nato našteva izvršena hidroteh-

Virmaše, 16. februarja

Iz Celja

—c Zanimiva šahovska simultanka. Šahovski mojster Vasja Pirc bo igral v sredo 23. t. m. s pričetkom ob 20. simultanko, ki jo bo organiziral Celjski šahovski klub. Prijave sprejema g. Rabczlj vsak večer v kavarni »Evropie. Simultanke se lahko udeležijo vsak šahist. Šahovnice naj prinese vsakdo s seboj.

Po končanem poročilu inž. Skabrneta je ban prekinil sejo. Za današnje dopoldanjsko zasedanje se je prigrabil nad 30 članov banskega sveta za debato k poročilu tehničnega oddelka. Debata je trajala vse dopoldne, popoldne pride pa na vrsto poročilo oddelka za socialno politiko in ljudsko (dolga leta so na banovini rekli »narodno«) zdravje.

—c **Nov Sneg.** V torek in sredo je zapadlo v Celju in okolici 30 cm, na hribih pa okoli 50 cm snega. Za prihodnje dni se obeta v celjski okolici izvrstna smuka.

Ljubljana, 17. februarja

Predstava je dosegla lep uspeh. Udeležba je bila lepa in obširno — po večini delavstvo — je pokazalo popolno razumevanje za igrano in poživljenost igralcev, ki so opravili težko nalogo s pravo ljubeznijo do umetnosti. Zeleti jim moramo le, da bi imeli kaj kmalu priložnosti pokazati svoje sposobnosti v igri, ki bi bila v resnici življenjska, socialna in sodobna. »Magda« je drama, ki je na prvi pogled pri čitanju učinkovita, na odru se pa pokaže, da je v nji mnogo psiholoških protislovij. V resnici je škoda, da imajo delavski odri tako malo izbiro med igrani, kar škoduje nekaterim nadarjenim igralcem, da ne morejo razviti svojih sposobnosti. Ob tej priliki nas pa mora veseliti, da je ljubljanski oder zopet ob

Ljubljana, 17. februarja.

Pokojni je bil rojen leta 1889 v Ljubljani, kjer se je tudi izučil črne umetnosti. Služboval je v raznih tiskarnah in je bil pred leti tudi poslovođa znane tiskarne »Save« v Kranju. V naše podjetje je stopil pred tremi leti. Bil je dober in vreden delavec, ki ga bo podjetje zelo pogrešalo. Tragika njegove smrti je tem večja, ker zapušta ženo in štiri otroke, hčerko Vido in sinove Egona, Jova in Jaroslava, od katerih so razen Egona vsi nepreskrbljeni. Sin Egon, ki je sicer študiral tehniko, je prav tako uslužben pri našem podjetju.

Bodi pokojniku lahka domača zemlja! Ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Dunajska filmska produkcija družbe Gloriafilm je v svojih prostranih ateljejih na Rosenhügglu izdelala film, ki je nedvomno ponos evropske filmske produkcije.

Velika revijska opereta »Premiera« pokaže namreč toliko razkošja in sijaja, da je sedaj brez dvoma zasenčena slava vseh dosedanjih ameriških filmov sličnega kova. Glavno vlogo igra in poje slovita švedska umetnica Zarah Leander, o kateri pridobimo jutri nekaj več informacij. Režija filma »Premiera« je v spretnih rokah večšega mojstra Geze Bolvaryaja, pesme in baletne točke je nastudiral slavni baletni mojster Du Pont, koreograf filmske opere Rose Marie, katerega so nalašč za film »Premiero« poklicali iz Amerike. V Parizu so angažirali baletno skupino 48 najlepših girlslov in boyev, poleg tega pa zaposlili še nad 300 dunajskih balerin in plešalcev. Muziko je komponiral skladatelj Schmidtgentner. Že to dokazuje, da je »Premiera« res velik film, ki ga bo občinstvo v kinu Unionu z veseljem pozdravilo.

Ljubljana, 17. februarja

Pred nekaj dnevi sta našla 8 letni Stanko Rant in 7 letni Svetko Lukežič pod mostom na Fužinah otroško žensko ročno torbico, ki jo je vrgla Ljubljanka na suho. V ročni torbici, ki sta jo oddala na orožniški postaji, so našli razne toaletne potrebščine, dokumente in pa delavsko knjižico, glasečo se na ime Marija Ogrinec, rojena 1899 v Retljah pri Cerklji. Iz spričevala, ki je bilo v torbici, je bilo razvidno, da se je Ogrinecova do zadnjega združevala v Kranju, kjer je bila zaposlena do 24. januarja v hotelu »Star. postar. Orožniki so se pismeno informirali glede Ogrincev pri orožniški komandi v Kranju ter ugotovili, da je Ogrinecova, ki se je po izstopu iz službe, se nekaj dni združevala v Kranju, odšla nekam v Ljubljano. Svoje stvari je pred odhodom shranila pri nosaču Petru v Kranju. V Ljubljani se je zglasila najprej pri svojem bratu, pozneje pa je niso videli več. Ogrinecova, ki je bila zadnje čase silno potrta, je najbrž izvršila samomor že v začetku meseca, a njenega trupla še niso mogli najti.

Razpis

— **Slalom klub 34.** Jutri ob 18. uri obvezen sestanek vseh tekmovalcev radi nedeljske tekme v skokih. Ob 20. uri seja teh. odbora pri Bohenku.

— **Motokijoring Ilirije.** V primeri ugodnega vremena in dobrega snega priredi Motoklub Ilirije v nedeljo 20. t. m. tradicionalni motokijoring na cesti od Dolgega mosta (goistina Kušar) do Brezovice.

LIZZI HOLZSCHUH in RUDOLF CARL

Smučarske tekme SK Reke. SK Reka organizira za nedeljo 20. t.m. klubske in mladinske smučske tekme. Člani SK Reke tekmujejo v 2 kategorijah. Seniorji na 16 m, juniorji na 8 km. Izven konkurence se start dovoljen tudi verificiranim tekmovalcem drugih klubov. Pri mladinskih tekmah tekmuje mladina do 16 leta na 4 km, od 16 do 18 leta na 8 km. Za mladinske tekme je start dovoljen vsem smučarjem. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Start točno ob 10 dopoldne. Start in cilj na Strelišču pod Rožnikom. Čas prijave ob 9. do 9.30 na startu. Prvi trije vsake kategorije prejmejo lične diplome.

Ljubljana: 17. februarja

Ginjena ob toliki pozornosti in ljubezni se iz srca zahvaljujem vsem z iskreno željo, da delamo še naprej složno za procvit našega naroda in za blaginjo naše lepe, mlade domovine.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Liubliana, 17. februarja

Iz Ptujja

neh je nenadoma zapadel tudi pri nas
gred. Od torka na sredo je vsa noč snežilo
je snega zapadlo nad pol metra.

Zopet zanimiva najdba. Na svojem po-
stvu je tukajšnji magistratni književodja
Burger, ki ga je pred kratkim kupil od
ove Orešnik, našel pri hiši kip z Jupitro-
glavo. Zgodovinsko najdbo so si ogledali
okolijski pod vodstvom notarja Skrabar.
Kamen ima veliko vrednost in se že ne
ali izvira od rimskega ali grškega umet-
nika.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

§ 1 pravi: Tisk je svoboden. Svoboda tiska sestoji iz tega, da se neovirano izražajo misli v novinah ali drugih tiskanih predmetih...

K O L E D A R

Predavanie prof. Dore Vodnikovej »Ka-

Lastninski čut je razvit v vsakem človeku, v enem manj, v drugem bolj. Privlačno lastnino moramo spoštovati, saj je nedotakljiva že po zakonu. Samo tatovi jo ne spoštujejo in pa o komunistih pravijo, da se drže načela: Kar je tvoje, je moje, kar je moje, pa ti tvoje. Pojme moji, tvoji, naš in vaš pa včasih zamenjajo tudi drugi ljudje, ne samo tatovi. S pojmi je v naših časih sploh kriz. Zmešali so se nam po večini tako, da jih bodo naši potomci težko razumeli.

Vzemu kar pojem »naše«. O cestah in železnih lahko rečemo, da so naše, o goz-
dih in dolinah tudi, ne moremo pa trdit
da je recimo naša hiša na tem ali onem
vogu, ker ima svojega gospodarja in bi
se ta lepo zahvalil, če bi mu hišo pospo-
šili tako, da bi imela naenkrat toliko go-
spodarjev, kolikor nas hodi po slovenski
zemlji. Tudi o nobeni naši banki, hranil-
nici ali posojilnici strogo vzeto ne more-
mo reči, da je naša, ker ima točno določe-
no število gospodarjev.

DRAMA

Anton Cencič,

— **Iz gozdarske službe.** Za šumarskega pristava pri šumarski upravi v Dolenji Lendavi je bil postavljen praktikant g. inž. Anton Cenčič.

DNEVNE VESTI

— **Iz državne službe.** V višjo položajno skupino je napredovala Ivanka Cizelj, zdravstveni pomočnik higienskega zavoda v Ljubljani. Imenovan so za policijske stražnike pripravnik v III. skupini zvanitnikov pri upravi policije v Ljubljani Franc Ahec, Anton Mareš in Josip Zivčič.

— **Iz banovinske službe.** Imenovana sta dr. Furlan Tomaž, asistent banovinskega zdravilišča na Golniku za primarija na došednjem službenem mestu in dr. Wolf Vlado, zdravnik volonter banovinske bolnišnice v Mariboru za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski bolnišnici v Slovenjem Gradu.

— **Vprašanje sanacije našega hotelirstva.** 21. in 22. t. m. bo v Beogradu seja uprave Zveze gostinskih združenj, kateri bodo prisostvovali zastopniki vseh banov. Med drugim se bo obravnavalo vprašanje sanacije našega gostinstva v prvi vrsti hotelirstva. O tem je Zveza svoj čas že sporila na mednarodna mesta svoje predloge. Govorilo se je o predlogu glede izpremembe in dopolnitve očitnega zakona o uredbi o kvalifikaciji in maksimiranju cen po gostinskih podjetjih, o uredbi o delovnem času poslovalne osebe, uredbi o turizmu in načinu kako pobirajo banke uprave trošarin na vino in žganje. V vseh teh vprašanjih bodo člani uprave posredovali na mednarodnem mestu. Na seji bo določen tudi dan kongresa Zveze gostinskih združenj, ki bo letos v Novem Sadu.

— **Literarne nagrade Mladinske matice.** Na razpisu književnih nagrad je sprejela Mladinska matica 24 rokopisov, vendar je 2 izločila, ker nista prišla v predpisnem roku, tako da je prišlo za nagrade v postev 22 rokopisov. Od teh je bilo 15 predloženih kot primerni za učenje višjih razredov, 5 za učenje nižjih razredov in 2 za knjigo realne vsebine. Od predloženih del za otroke od 9. — 14. leta je sklenil odbor na predlog literarnega odseka, da se odkupijo sledeča dela: »Hribčev Gregec«, »Tonček (Ljube Krivda)«, »Psevdonim znanega pisatelja«, »Verni prijatelj v snegu in ledu (Sonja Sever)«, »Brezobvezno še (Sirota) (A. Ingolč)«, »Ljudje v viharju (A. Adamič)«. Od teh del je bila nagrajena kot najboljše povest »Hribčev Gregec« s 3.000 din. Ker avtor tega nagrajenega dela ni navedel v zaprti kuverti svojega naslova, je naprošen, da se čimprej javi pri tajništvu Mladinske matice. Od prejetih del za realno knjižico je bilo sklenjeno, da se oba rokopiša »Zgodbe o bombah« od O. Hudalesa in »Za tri dinarje elektrike« od Kunsta Vilma odkupita. »Zgodbe o bombah« se nagradijo s 2.500 din, poučno delo od Kunsta pa bo izhajalo v prihodnjem letniku »Našega roda« in izide tudi v ponatisku v izrednih publikacijah Mladinske matice, ker je po kakovosti skoro enakovredno nagrajenemu rokopisu, kar se bo avtorju pri honorarju tudi upoštevalo. Od rokopišev, poslanih za naše najmlajše, je odbor sklenil odkupiti 3 slikanice, in sicer »Pisane lutke«, ki jih je napisal J. Ribičič in ilustriral Ksenija Prunkova, slikanico »Tinkin zajček«, prav tako z besedilom Ribičiča, a z ilustracijami Fr. Miheliča ter »Grabskega vrbace« od avtorja, ki ni navedel svojega imena. Nagrado 2.000 din je odbor prisodil »Pisanim lutkam«, »Tinkin zajček« kot enakovredno prvemu delu pa naj bi izhajal v »Našem rodu« s ponatiskom v izrednih publikacijah. Vsa ostala dela se odidoni, čeprav so med njimi tudi dela vredna tiska, ki so pa izpadla vstred hude konkurence. Ker je Josip Ribičič, iz razlogov, ki jih je odboru podrobno obrazložil in ki ne zadevajo ne odbora Mladinske matice in ne njenega literarnega odseka, oba svoja rokopiša odtegnil, izidejo v letošnjih rednih publikacijah »Hribčev Gregec«, »Zgodbe o bombah« in »Grabski vrbace«.

Imej čista usta! Ze od nekdanj cenimo ljudi, ki imajo čista usta — kakor naši zobje — je treba seveda redno negovati. Zjutraj in zvečer zobno ščetko in Chlorodont, pa zobne čistilne vseh smerih! Ni strahu: zobje to prenesejo. Le slabe nege ne vzdrži! Zato: Chlorodont, kvalitetno zobno pasto! Domači proizvod.

— **Zavarovanje delavcev in nameščenec v novembru.** Lani v novembru je bilo zavarovanih pri okrožnih uradih SUZOR-a 709 tisoč 558 delavcev in nameščenec, od teh 527.526 moških in 182.032 žensk. To število kaže sezonsko nazadovanje v primeri s številom zavarovancev v oktobru za 8727, in porast v primeri s številom zavarovancev v novembru predlanskega leta za 52.596 ali 8,1%. V primeri z novembrom predlanskega leta je najbolj naraslo število delavstva pri gozdnogazarski industriji in sicer za 9807, v tekstilni industriji za 5278, pri gradnji cest in vodnih naprav pa za 5256. V primeri z oktobrom leta 1937, se je število zavarovancev lani v novembru povečalo za 109 tisoč 903. Po številu zavarovancev v novembru predlanskega leta kaže največji porast zaposlitve OUZD v Beogradu in sicer 11.145, OUZD v Ljubljani 7822 in OUZD v Nišu 5167. Povprečna zavarovana meza je znašala 27,31 in se je zvišala v primeri z novembrom predlanskega leta za 1,27 v primeri z oktobrom lanskega leta je pa padla za 0,14 din. Celokupna zavarovana meza je znašala 413,56 milijonov proti 421,11 milijonov v oktobru, odnosno 392,01 milijonov v novembru predlanskega leta. Porast celokupne zavarovane meze v primeri z novembrom predlanskega leta je znašal 14,24 odstotkov.

— **Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z Bolgarijo.** V Sofijo je prispel odposlanec našega Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine Spanačević, ki se bo pogajal z zastopniki bolgarskega Zavoda za zunanjo trgovino glede organizacije skupne prodaje bolgarskih in naših agrarnih proizvodov na jugovzhodnih tržiščih. Lani je bil ustanovljen Jugoslovensko-bolgarski združeni zavod, ki je zdaj sestavljen program svojega dela in ga že začel uresničevati. Zavod dela zdaj na ustanovitvi jugoslovensko-bolgarskega transportne družbe, skupne trgovne modre galije ter raznih drugih skupnih gospodarskih podjetij.

— **Iz Službenega lista.** Službeni list kr banke uprave dravske banovine št. 14 z dne 16 t. m. objavlja pravilnik o plesnih solah odloče o spremembi odst. I. člena 24. pravi o tati, tarifu, po kateri se plačujejo tiskovni stroški pri tiskanju službenih

in zasebnih objav v »Službenih novinah«, podaljšavo trg. in kompenzacijskega sporazuma z Grčijo, in odločbo o ocarinjenju in plačevanju blaga, uvoženega s poštnimi pošilkami.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno vreme in sneg. Včeraj je snežilo skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, v Beogradu 10, na Sušaku 7, v Mariboru 22, v Ljubljani 1,8, v Zagrebu 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,7, temperatura je znašala -0,2. Snega je padlo v Ljubljani 11 cm, snežna plast je 16 cm visoka.

— **Vlom v Trzinu.** Oni dan je bilo vlomljeno v gostilno Jožeta Kovača v Trzinu na Dolenjskem, odkoder so odnesli vlomilci nov siv suknjič, več druge moške obleke, veliko perila, več dežnikov, žensko rjavo obleko, 2 para zlatih uhanov, več srebrnega avstrijskega denarja, več novih odevi, nekaj parov čevljev in zalogo cigaret. V hiši stanujočemu Antonu Strnišu pa so vlomilci ukradli novo obleko, siv klobuk, 2 letni obelki, rudarski znak, francoski potni list in pa več stotakov. Za vlomilec manjka zaenkrat vsaka sled.

— **Velika tatvina v Smarju.** V Smarju pri Jelšah je bilo v terek ponoči vlomljeno v hišo posestnika Jožeta Sušteršičeve. Vlomilec je vse preteklin in slednjč tudi iztaknil v omari pločevinasto kaseto, v kateri je imela Sušteršičeva majhno zlato uro, 1,50 m dolgo zlato veržico z okroglimi in podolgovatimi členki, srebrno moško uro, 10 starih avstrijskih zlatnikov, več srebrnega avstrijskega denarja in nad 2000 din v bankovcih ter v kovancih. Tat je kaseto zmag izpraznil in jo vrzel proč.

II. ELITNI UMETNIŠKI PLES

Paris 1938.

Kazino 19. 2.

— **Zasledovana tatvinitorka.** Varnostne oblasti zasledujejo 31letnega bivšega dijaka bogoslovja Branka Milčiča iz Splita ter bivšega tipografa Franja Hercoga iz Zagreba. Oba sta se mudila zadnji čas v Rumi, kjer sta izdelovala potvorne državne pečate in štampiljke, ko pa so jima prišli na sled, sta pobegnila najbrž nekam v Slovenijo. Zasledovani Milčič se izdaja tudi za študenta prava, uradnika itd.

— **Vlomilcem v Mikličevo vilo na Čatežu na sledu.** Na praznik Treh kraljev je bilo vlomljeno v vilo svetnika železniške direkcije v Ljubljani, g. Mikliča na Čatežu nad Veliko Loko. Vlomilci so prinesli ponoči izpod kozolca veliko žrd, s pomočjo katere so odstranili mrežo na kletnem oknu in zlezli v hlev. Odneli so gramofon in več plošč, veliko posteljno, več drugega perila in obleke, nekaj posode ter drugih predmetov. Pred dnevi so orožniki izsledili večji del ukradenega blaga v nekem skrivališču in ga vrnilo lastniku. Kot vlomilce zasledujejo znane rokomavhe Josipa Stefančiča, Antona Malnarja in Franca Kastigerja, ki imajo na vesti že več vlomov in tatvin po Dolenjski in Zasavju.

— **Ukradeno kolo.** Iz veže Tomšičeve gostilne v Tacnu pod Smarno goro je bilo on dan odpeljano kolo znamke »Brest« s tov. št. 68.771 Francu Boltežarju iz Sp. Pirnič. Ukradeno kolo je bilo črno pleskano ter je imelo novo pnevmatiko in torbico za orodje. Vredno je 1300 din.

— **Nesreča s pištolo.** Snoci so pripeljali v splošno bolnico 16letnega kajzarjevega sina Matijo Pančurja iz Šajnove. Fant se je doma igral z nabasano pištolo, ki se mu je v roki sprožila in ga je krogla zadela v kost leve noge. Posestnikov sin Jože Gliha iz Stične pa je v gozdu podiral hlode za zgradbo novega gasilskega doma v Vel. Gabru. Med delom mu je padla smreka na desno nogo in mu jo zlomila.

— **Sodba v procesu proti Milanu Radosavljeviču bo izrečena danes.** Kasacijsko sodišče v Beogradu je obravnavalo sodbo okrožnega sodišča za mesto Beograd, ki je sodilo bivšega predsednika Udruženja rezervnih oficirjev Milana Radosavljeviča in njegove tovariše. Višji državni tožilec Dušan Pejić je sprožil v svojem govoru več predlogov in med drugim je tudi predlagal, naj se oprosilna sodla razveljavi in odredi nova razprava. Sodba v tem zanimivem procesu bo izrečena danes.

— **Oče ubil sina radi zemlje.** V zapora petrinškega okrožnega sodišča so prignali včeraj 60 letnega uzlednega kmeta Petra Mihaličevića iz vasi Čerovljana. Mihaličević se je že dolgo prepiral s svojim sinom zaradi razdelitve posestva. Večkrat sta se oče in sin tudi spoprijela. Včeraj je starš z nožem navlil na sina, ki se je branil z golimi rokami. Oče je sina 12 krat zabodel z nožem. Sin je imel še toliko moči, da je zbežal na dvorišče, kjer se je pa zgrudil in izdihnil.

Iz Ljubljane

— **Iz Misli smo, da je zapadlo že pol metra snega.** Včeraj je snežilo ves dan in že ponoči med torkom in sredo je zapadlo 6 cm snega. Na periferiji je ostal sneg suh, v mestu smo pa imeli že včeraj popoldne pristno ljubljansko brozgo. Tu in tam, kjer je bil najzvišanejši promet je bila brozga takšna, kakor da je zapadlo že pol metra mokrega snega. V nekaterih najzvišanejših ulicah, n. pr. v Selenburgovi in na Starem trgu, so delavci kladli sneg dopoldne. Davi so na meteorološkem zavodu namerili še 11 cm snega. Ker je že centimeter snega skopnelo, je bil davi sneg v Ljubljani debel 16 cm. Dovolj za brozgo in poljedico. Če smemo verjeti vremenskim napovedim, bo še snežilo, ali pa vsaj lahko pričakujemo — dež.

— **Prijava avtomobilov in motociklov.** Dopoldne so se vrstili tovorni in osebni avtomobili v dolgi vrsti skoraj po vsem Bregu. Takšno razstavo motornih vozil vidimo redko v Ljubljani. Današnji dan je bil za prijavo motornih vozil iz ljubljanske okolice. Vse prijave sprejema samo policijska stražnica VI na Bregu. Dopoldne so bili med vozili avtomobili gasilskih čet, reševalcev, trgovski avtomobili, tovorni in osebni avtomobili itd. Ne-

kaj motociklov je bilo pripeljanih v Ljubljano s tovornimi avtomobili, kajti voznja z motociklom je zdaj zelo otežena, pa tudi precej nevarna zaradi snega.

— **Nemški železničarji v Ljubljani.** Včeraj popoldne je prispela v Ljubljano delegacija nemških železničarjev iz Münchna, ki potuje po Jugoslaviji, da prouči razmere in pripravi vse potrebno za potujoči izlet 100 nemških železničarjev, ki pridejo v maju v Jugoslavijo. Delegacija so sprejeli na kolodvoru zastopniki železniških uradnikov in sicer predsednik osrednje uprave, višji svetnik Obad iz Zagreba, predsednik tukajšnje oblastne uprave svetnik Bertonec, inspektor Jenko in načelnik prireditvenega odbora višji kontrolor Parma. Nemški gostje so prenočili v Ljubljani in so si ogledali njene zanimivosti, danes popoldne so bili pa sprejeti na železniški direkciji, kjer bodo uređili vse formalnosti glede prihoda nemške ekscurzije v maju. Nemški železničarji, ki pridejo v maju, bodo posetili Bled, Ljubljano, Zagreb, Split, Dubrovnik, Sarajevo in Beograd. Delegacija, ki je prišla včeraj, odpotuje jutri v Beograd.

— **Iz Štirje novi revizorji pri tramvaju.** Nedavno so bili stari revizorji pri ljubljanskem tramvaju vpokojeni, ker imajo že dovolj let službe, deloma pa zaradi bolezni. Na njihova mesta so bili imenovani štirje novi mladi revizorji, od katerih so trije v službi komaj nekaj let.

— **Iz Včerajšnji živinski sejem** je bil zelo slab. Drugi sejem v mesecu je navadno vsakej slabši kakor prvi, a včeraj je bilo manj kupčij tudi zaradi slabega prometa. Upoštevati moramo tudi, da mesarji in kupci mnogo živine v postu. Včeraj je bilo na prodaj 52 volov, a prodanih je bilo samo 18. Krav je bilo prignanih 38, prodane pa samo 4. Telet je bilo naprodaj samo 7, a prodani so jih le 5. Slabo so šli v denar tudi prašički za rejo. Naprodaj jih je bilo 56, a prodanih je bilo samo 32. Največ je bilo na prodaj konj, in sicer 136, a prodali so jih le 16. Cene vse živine so ostale v splošnem nespremenjene.

— **Iz Lastniki konj in voz,** ki prebivajo v območju ljubljanske občine, se pozivajo, da najkasneje do četrta, 24. t. m., prijavijo svoje konje in vozove, če teh še nimajo prijavljenih, mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7/1. Soba 3. Prijavitelj je treba tudi vsako spremembo, kakor: nakup, prodajo, pogin itd.

— **Iz bogatega zaklada skladateljev Bacha, Beethovna, Prokofjeva, Stravinskega, Medternja in Liszta,** nam bo zaigral različna dela eden najboljših sodobnih pianistov Aleksander Borovski. Njegov koncert se vrši kakor že javljeno, jutri v petek, dne 19. t. m. ob 20. uri v veliki Filh. dvorani. Umet-

DEANNA DURBIN, je nova filmska zvezda, o kateri pravi svetovna kritika, da poje kakor slavček, da je lepa kakor angel, sveža kakor vrtnica in vabeča kakor pomlad. O tem se lahko prepričate v KINU SLOGA, kjer se ravno predvaja film

TRI ZLATE DEKLICE

Ne zamudite te izredne priloznosti.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

nik je lansko leto koncertiral v Ljubljani in je bila publika navdušena za njegovo krasno izro. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— **Sahovski klub »Lovine, Gradišče 13.** javlja članstvu, da se prične 24. t. m. enokrožni notranji turnir. Razpisanih je 6 denarnih nagrad v skupnem znesku 500 din. ki jih je naklonila ugledna članica gospa Draga Cerne. Z velikodušno podporo gospe Černetove bodo tudi v bodoče vsako leto prirejeni taki turnirji. Točnejša pomsnila na objavi deski kluba.

— **Iz Poslovilni veter,** ki ga prirede naši železničarji to soboto ob 20. uri na Taboru vpokojenemu železniškemu direktorju dr. A. Faturju, bo po pestrnem glasbenem sporedu prav prijetna družabna prireditva. Seveda so prireditelji mislili tudi na vse ostale dobrine za takšen večer, tako da se ne bo treba dolgočasiti ne mladim ne stariim. Vstop je prost za vsakogar, kdor pozna g. direktorja in bi se rad prebil nekaj veselih ur v njegovi bližini. Za godbo bo skrbel »Sloga«!

— **Iz Njena ekselence izvrstno zabava obiskovalce šentjakobskega gledališča.** Ogledje si v šentjakobskem gledališču slager letošnje sezone, Molnarjevo veseloigro »Njena velika ljubezen« in nasmejali se boste od sreča vsemogočim duhovitim domislekom stare ekselence, ki jo odlično podaja za. Bučarjeva, zadregi boječega inženjerja Ludvika, hišniku-stražniku, Moserju in drugim. To duhovito in zabavno veseloigro podaja šentjakobčani tako pristrano in prepričevalno, da gledalci navdušeni in ganjeni spremljajo potek te ljubeznive in vedre zgodbe. Igra se ponovi v soboto 19. in nedeljo 20. t. m. ob 20.15.

— **Iz Dobro vino! pri »Sionu«.**

Ljubljanski Sokol bo kakor vsako leto došle tudi na letošnji pusti terek priredil maskarado in sicer z naslovom: Pod tropškim soncem. Po skrbnih in premissih pripravah sodeč, bo ta plesna zabava na višini prejšnjih uspešnih predstaviteljev, s katerimi se je mnogokrat proslavilo to društvo. V okviru primerne in srečno izbrane devize bo dana vsakomur možnost, da zamenja svoj resni, zaskrbljeni obraz z veselimi in razigranim; v primerni maski bo mogel izpremeniti za nekaj trenutkov

svojo vnanost in se živeti v tisti podobi, ki mu je bila čisto le prikrit sen. Z malenkostnimi sredstvi si bo mogel vsakdo privrati to veselje, kar nas to prireditelj ta večer postavlja v Gornji Egipt, v deželo faraonov, ki izdajna slovi po svojih bizarnih formah in barvnem razkošju in torej ne bo težko izbrati prave maske. Toliko za danes.

— **Iz Gojenci državnega konservatorija** iz oddelka za solopetiz: Kormovč Ljiljana, Lupša Friderik, Pavlovič Stefanija in Poljanar Ljudmila; iz klavirskega oddelka: Eiletz Rafael, Loger Edita, Kušcer Dušan in Bradač Zorka; iz violinskega oddelka: Gregor Jurij; iz oddelka za orkestralne instrumente: Prettnar Karel (flavta) in pihalni ansambl 2 trobent in 2 pozovni, ki jih izirajo gojenci: Azman Zoran, Herman Otmar, Vrhovnik Josip in Pegan Leander. Vsi ti nastopijo na 11 javni produkciji našega drž. konservatorija v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 1/47 v veliki Filh. dvorani.

— **Iz Podpisana uprava opozarja vse interese** na »Razpis raznih dobav živil, ki je izšel v »Službenem listu« kr. ban. uprave z dne 16. II. 1938. Uprava Delavskega doma Bleiweisova cesta 51. 42 v Ljubljani.

— **Iz Brez praprotnega semena** in šarobnega kroga se vam bod orazodeli čari »Kurentove vešče noči« na pustno soboto na Taboru.

— **Iz Dva pogrešanca.** Dne 13. t. m. sta neznanu kam pobegnila 17letni Marjan Keršič, stanujoč v Kolodvorski ulici 39 ter 17letna Anastazija Simčič, stanujoča v Linhartovi ulici 14. Keršič je za svoja leta zelo visok in močan, podolgovatega obraza in kostanjevih las, na sebi je na imel težko, temnosivo zimsko suknjo, rjave športne hlače in gozdarje. Simčičeva je enako dobro razvita, okroglega, zdravega obraza, bolj temnopolta, kostanjevih las, na sebi je imela temno obleko in čepico oranžne barve.

— **Društvo »Tabor«.** Drevi ob 20.30 bo redni članski sestanek. Predaval bo gosp. France Ostanek: »Ali je narodno-obrambno delo potrebno?« Vabimo prijatelje in znance.

Civilizacija je res potrebna; kako bi sicer upravičili zavojevanje »neciviliziranih« ljudi?

Po usodni nesreči je danes zjutraj preminul naš zvesti, dobri sodelavec, gospod

Janko Strnad

črkostavec

Pokojnika ohranimo v najlepšem spominu.

LJUBLJANA, 17. februarja 1938.

NARODNA TISKARNA D. D. V LJUBLJANI

RAZNO

Vsled ogromne zaloge »Hubertus« plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila I.L.D. ODPRODAJAMO VSA OBLACILA s 15 do 20% popustom.

PRESKER LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

KLIŠEJE ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

50 PAR ENTLANJE azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din, »Ljubljana«, Gosposvetska cesta 12.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SVEŽA JAJCA

zajamčena, 720 kom. din 475.—franko podvoz razpošilja po povzetju G. Drechsler, Tuzla, 508

Sveže najfinije norveško ribje olje

dr. Piccolija v Ljubljani iz lekarne se priporoča piedad in slabotnim osebam

SLUŽBE

NATAKARICO takoj sprejme gostilna in kavarna KALIN, Glince. 517

NAJMODERNEJŠE

volnene blagove za damske spomladanske obleke, kostume in plašče najugodnejše kupite pri tvrdki »MANUFATURA«, komanditna družba, Mestni trg 17.

HALO!

HALO!

Vsi

v kavarno Central!

Dospela je devetčlanska damska ruska balalajka. Vsako soboto in nedeljo vso noč odprto!

Koroški borci so zborovali

V soboto je bil občni zbor krajevne organizacije LKB Ljubljana

Ljubljana, 17. februarja. V društvenih lokalih pod gostoljubno streho gostilničarja g. Joska Hubada so se zbrali v soboto koroški borci k občemu zboru krajevne organizacije Ljubljana. Udeležba kakršne na dosedanjih zborovanih in sestankih nismo opazili, je najboljši dokaz, da je legionarska misel danes živela v tisto skupno silo in celoto kot pred 20. leti. Obsejni prostori so komaj zadoščali, pa so naši fantje vseeno vztrajali v gneči in vročini.

Občni zbor je otvoril agilni predsednik tov. Zupan Ciril, ki je pozdravil med navzočimi tovariši zastopnike glavnega odbora: podpredsednika Marušica, Seifmana in Kristana, pravtako zastopnika političnega odbora g. Jurca. V svojem govoru je obširno poročal o uspehih delegacije, ki se je zglasila v Beogradu pri vojnem ministru generalu g. Mariću, načelniku gener. štaba g. Milanu Nedelcu in ministru za notranje zadeve g. dr. Korošcu. Izročila jim je spomenico, v kateri podpirajo borci za osvoboditev severnih krajev države in Koroške svoje zahteve po priznanju, ki jim ga dolguje banovina. Če bi bila slava naših bojev in podvigov pred 20. leti tako malenkostna, kakor so jo hoteli prikazati nekateri, potem bi prav gotovo ne dobili polki naše junške vojske službenih naslovov po krajih in bitkah, kjer smo se borili. Pri vseh gospodih je bila delegacija ljubeznivo sprejeta in ji je bila zagotovljena polna pomoč in dolžno priznanje za vse borbe. Društveno delo zaznamuje precejšen napredek, zanimanje raste iz dneva v dan in prihajajo vedno nove prijave, le za zbiranje in pošiljanje popisa dogodkov so tovariši še precej skeptični. Gradivo je nujno potrebno redakcijskemu odboru, ki ne bo prav nič zaostajala za jubilejno knjigo vrlj vzornikov »Kladivarjev Jugoslavije«. V ta namen sta bili razposlani na vse veljane in se neveljane borce dve okrožnici in naj jih tovariši ne omalovažujejo.

Obširno je bilo tajniško poročilo, ki pa je v glavnem povdarjalo idejne smerice, dočim blagajniško poročilo tov. Vahtarja kaže bolj žalostno sliko, katere pa je razumljiva, saj žive člani zvečine v težkih gmočnih razmerah in je uspešno delo pisarne mogoče le s podporo nekaterih idealnih članov glavnega odbora. Po razrešitvi odboru, je bila volitev novega odbora, ki mu predseduje že prejšnji agilni predsednik tov. Zupan Ciril.

Oglasil se je k besedi tov. Cvenkel Pavel, bivši komandant I. legije ljubljanskih prostovoljcev za Koroško, ki je prihitel

z Gorenjskega pozdravit svoje fante in tovariše. Spominjal se je tistih dni, ko smo se zbirali in tudi navdušene manifestacije v »Unionu«, kjer se je priglasilo nad 40 bivših oficirjev kot dobrovoljci, odšla sta pa s fanti le dva. »Naša volja in moč je vztrajna in junška, ki pa jo hočemo danes podcenjevati nekateri »nergačji« s tem, da nam mečejo pod noge polena z očitki in nesramnimi in iz trte izvitimi obdolžitvami. Zaradi različnih govorov bo pa vsekakor treba preiskati obisti vsakega posameznika. Borili smo se in izpostavljali smo naša življenja, zato ne sme biti neopravičen očitkov in obdolžitev, kakor smo si bili tovariši in skupni na fronti, tako bomo naprej. Moje vojake bom jaz branil in zagovarjal, in brez mojega dovoljenja ne bo šel nobeden v legijo, prav tako pa brez mojega dovoljenja nihče iz nje. Žalostna je bila bilanca našeg legije 10. januarja 1920: 9 mrtvih in 49 ranjenih. Številke govore in povedo dovolj.«

Potem temperamentnem govoru, ki so ga navzoči sprejeli z živahnim aplavzom, je povzel besedo podpredsednik glav. odbora tov. Marušič, ki je podrobno orisal prizadevanja glavnega odbora za doseg naših pravic, ki so nam že zagotovljene z merodajne strani. Glavni kakor krajevni odbor sta izvršila ogromno delo. Poleg dela okoli ustanavljanja novih krajevnih edicij, ki so se v zadnjem času pomnožile, sta oba odbora rešila v poslovnem letu nad 3000 dopisov, imela sta pa tudi lepe uspehe, ko sta mnogim brezposelnim tovarišem preskrbela službe, med temi tudi odlikovancu s Karadjordjevo zvezdo tov. Levičniku.

Občni zbor je pokazal porast in moč, pa tudi vse ogromno in požrtvovalno delo obeh odborov. Ko je bila še izrečena zahvala neutrudljivemu tajniku gl. odbora tov. Kristanu, počaščen spomin tragično umrlega frontnega tovariša Zorka Faki na je bil osvojen predlog da se častni dvorni dami ge. Franji Tavčarjevi izrazijo v imenu legije pismene čestitke za njen 70. rojstni dan in zahvala, je tov. Zupan okrog 11. ponoči zaključil občni zbor.

Legija koroških prostovoljcev je živa priča, da med tovariši še vedno veje oni junški in borbeni duh in da je geslo Karadjordjevičev »za krst časti i slobodu« zlatno tudi njeno geslo in vodilo, dokler Koročan ne bo —. Naj se pa tega borbenega duha zaveda tudi naša javnost in naj legijo v hvalečnosti primerno upošteva in podpira, s čimer ji bo dala le svoje dolžno priznanje.

V naši banovini nad 130.000 koles

V Sloveniji odpade eno kolo približno na 11 prebivalcev

Ljubljana, 17. februarja. Danci in Nizozemci slove po vsem svetu kot kolesarji. Nikjer ni baje toliko kolesarjev kakor med njimi. Morda jih bomo sčasoma celo prekosili. Kolesarstvo se pri nas zelo dobro razvija, gleda na slabe ceste in hribovite pokrajine. Človek bi pričakoval, da je največ kolesarjev na velikih ravninah, n. pr. v Banatu ali v večjih mestih od Ljubljane. Toda največ kolesarjev v državi je v Sloveniji, v naši banovini pa v ljubljanski kotlini.

KRIZI IN TEŽAVE S PRIJAVAMI KOLES. Zakon o takšnih predpisuje, da je treba prijavljati vsako leto (v Ljubljani, Mariboru in Celju januarja in februarja, na sedeh sreskih načelstev pa le januarja) avtomobile, motokikle, kolesa in kočije. Morda vas bo zanimalo tudi, da znaka prijavna taksa za avtomobile 100 din na leto, za motokikle 50, kočije 25 in za kolesa 5 din. Kolesarji se prijavljajo koles boje najbolj ter godrajajo nad »sistnostnic«. Zlasti mnogim ne gre v račun, da morajo prijavljati kolesa v tako neprijetnem času, ko na nje najmanj mislijo in jih imajo spravljena na podstropjih ali pa pri mehaniki. Jeze se samo skrivaj, na policiji pa kažejo zelo prijazne obraze, čeprav morajo čakati delj časa, da pridejo na vrsto.

Na policijskih stražnicah v Ljubljani, in sicer na osmih, imajo stražniki čez glavo dela. Precej jim ga nalagajo kolesarji sami, ki ne znajo izpolnjevati prijav in ki ne vedo, če marsičesa, kar bi radi stražniki vedeli. Skoraj nihče izmed njih ne ve, da je tre-

ba napisati tudi odjavo za kolo, ako se je kolesar med letom preselil — četudi samo v sosedno hišo. Zato jim prijazni stražniki pišejo odjavo, ki jih ni mnogo manj kakor prijav. Največje težave pa dela nekaterim kolesarjem v prijavi rubrika, kdaj in pri kom je kupil kolo. Pozabijo ime trgovca, še prej pa datum kupnje.

Vendar so nekateri kolesarji še bolj pozabljivi: pozabijo celo prijaviti kolo. Skoraj vsi seveda pozabijo, kateri dan jim je policija določila za prijavo. Mnogi čakajo s prijavi do zadnjih dni. Podrezati jih je treba z opozorilom, da bodo morali plačati globo, če ne bodo koles prijavili v določenem roku. Kolesar mora prijaviti kolo v 15 dneh po nakupu, ako ga je pa prodal, ga mora odjaviti v 5 dneh. Odjava je prosta takse. Kdor zamudi prijavo kolesa, mora plačati 300 do 1000 din globo, ki je enaka za kolesarje, avtomobiliste in motokikliste. Kdor ne prijavi starega kolesa v predpisnem roku v začetku leta, plača polovico kazni, ako kolo ni spremenilo lastnika med letom. In kazni je pa treba še pristeti polovico vsote prijavne takse in seveda celo prijavo takso ter pristojbino za preiskavo in obsejbo po davčnih, carinskih, trošarskih in taksih zakonih. Zadeva torej ni tako enostavna in razumljiva, če kolesarji godrajajo zaradi prijavljanja koles, zlasti, če zamude rok. Zdalj imajo v Ljubljani še čas za prijave do konca meseca. Pamelno je, če opravijo »sistnostnic« ob prej, ko ni prevelikega navala. Ob koncu meseca bodo skušali priti na vrsto vsi zamudniki hkrati.

ROLF FREMONT:

Soet o razvalinah

Pustolovski roman

Komaj je napočila jutranja zarja, sta bila že na nogah in s Chesterjem sta pregledala vsa okna v nadi, da se bo našlo kje pismo ugrabljenega Bensona.

Toda pisma ni bilo nikjer. Ves v skrbah se je vrnil Arthur v tovarno, toda deo mu ni dišalo. Vsaka ura negotovosti mu je bila že prava muka. Okrog devetih je odšel v livarno.

Tam ga je ustavil nadzornik Walpole. — Rad bi nekaj dejal gospoda Bensona, gospod inženir, — je dejal spoštljivo, — ali pride danes v tovarno?

— Govorite z gospodom Spaldingom, — je odgovoril Arthur. — Gospod Benson se vrne šele čez nekaj dni. Včeraj je moral odpotovati po trgovskih opravkih v New York.

— Hm, hm, torej v New York je moral in po trgovskih opravkih? — je zamrmral Walpole po Arthurjevem odhodu in se škodoželjno nasmehnil. — Glej no, glej, temu pravijo trgovski opravki. No, kakor vam drago, saj nam ne uide. Za to bomo že poskrbeli.

XX.

V UJETNIŠTVU

Po samotnem delu oceana, daleč od običajnih poti parnikov, je mirno plula podmornica in po

73

njenem krogu se je izprehajal tovarnar Benson v spremstvu dveh še vedno maskiranih mož.

Bilo je krasno poletno jutro in jutranje sonce je bilo izpremenilo morje v neskončno livado raztopljenega srebra, da je človeku kar vid jemalo ob pogledu nanj.

Izprehajajoči se možje so bili baš končali pogovor, med katerim je Benson obširno pojasnil svoja načela in poglede na položaj. Mož, s katerim se je pogajal, sicer s tem ni bil povsem zadovoljen, ugovarjal pa tudi ni preveč.

— Kakor torej vidite, moj izum še ni tako popoln, da bi ga bilo mogoče brez nevarnosti uporabljati, — mu je pojasnjeval Benson. — Ne smemo pozabiti, da mora biti človek s tem izumom vsak hip pripravljen na nepričakovan in presenetljiv učinek, na nekakšno — da se tako izrazim — vragolijo gnote, ki bi ga utegnili pogubiti v trenutku, ko bi se tega najmanj nadejal. To je pravi vzrok, da nočem še stopiti pred javnost z aparatom, čigar izpolnitev je moja nova, žal pretežka naloga.

Vso odgovornost za morebitne prigode ali nesreče bi prevzel v polni meri nase, gospod Benson, — je odgovoril kapitan. — Našli bi lahko mnogo ljudi, ki bi se ne bali nobene nevarnosti, pa čeprav bi šlo za življenje, ko bi se ukvarjali z vašim aparatom.

— Recimo, da je tako. Gotovo boste pa tudi sami priznali, da bi moje zadovoljstvo — morda imenujete vi to častihlepnost — zelo trpelo, če naj bi nekdo drugi dovršil to, kar sem začel jaz in če naj bi zadnji kamen te stavbe, ki se ukvarjam z njo že dolga leta, položila tuja roka. Tudi to

je, ki me zadržuje, kar mi brani, da bi pritrdil, čeprav se mi zdí vaša ponudba zelo mikavna.

— Razumem vašo bojazn, gospod. Toda izum niso zato tu, da bi zginiti pod plastjo prahu, pozabljeni in neizkoriščani. Sicer je pa pomoč tu kaj lahka. Jamčili bi vam, da nihče drugi do vaše smrti ne sme in ne bo delal na izpolnitvi vašega izuma. Uporabili bi ga tako, kakor bi ga nam izročili.

— O, zdaj vidim, da ne poznate tistega nepremagljivega in neusahljivega hrepenenja, ki žene človeka k novemu delu in prizadevanju po izpolnitvi, izboljšanju, spremembi in uspehu. To, za kar mi hočete jamčiti, se da storiti z besedami ali pa napisati v pogodbo — prepovedati se pa ne da nikomur, da bi ne stremel za ciljem, čeprav mu služi za podlago drugemu iztrganu skrivnost.

— Zagotavljam vas, da... je hotel ugovarjati častnik, toda Benson mu je brž posegel v besedo. — Pustiva to, kapitan. Vsa nadaljna zagotovila bi bila zame brez pomena, čeprav vam verjamem, da mislite pošteno. Morda najdem boljši izhod — o tem bomo temeljito razmisli. Bil bi vam tudi zelo hvaležen, če bi mi dovolili poiskati v vašem laboratoriju nekaj kemikalij. Nerač izgubim čas in tu bi lahko koristno izrabil za poskuse dolge ure, ko plujemo pod vodo. Morda bi mi naključje prav zdaj prineslo težko pričakovano rešitev.

Kapitan je malo pomislil in odgovoril: — Gotovo — proti temu nimam nobenih pomislekov. Kar naročite slugi in takoj vam prinese, kar potrebujete, seveda v kolikor smo tu za vaše zahteve opremljeni.

KOLESARJI, REFLEKTORSKO STEKLO!

Kolesarji, ki zvrčajo vso krivdo zaradi prijavljanja koles kratkomalo na policijo, odnosno sreska načelstva, pač ne vedo, da se je naša država obvezala z mednarodno konvencijo l. 1929, da morajo imeti vsa vozila na javnih cestah registrirane številke. Pri nas so uvedli prijavljanje koles l. 1933. Teda se niso zahtevali, da bi morali imeti tudi kolesarji na kolesih reflektorsko steklo. Banska uprava je izdala že l. 1932 odlok, da morajo biti kolesa opremljena z reflektorskim steklom. Odslej policija zahteva, da mora biti vsako novo kolo opremljeno z reflektorskim steklom, pri starih kolesih pa bo treba postopno nabaviti steklo. Če bi kolesarji vsi hkrati hoteli kupiti steklo, bi ga trgovci najbrž ne imeli dovolj v zalogi.

V LJUBLJANI JE OKROG 15.000 KOLES

V Ljubljani so kolesarji izredno močna bratovščina, a čudno je, da se doslej še niso organizirali (ob neki priliki smo jim to priporočili), ko imamo toliko drugih, tudi nepotrebnih društev. 15.000 kolesarjev, kolikor jih je približno po zadnjih podatkih v Ljubljani, pa pomeni tudi zelo pomemben prometni činitelj, ki za doslej ni nihče še dovolj upošteval. Pri nas le zabavljamo nad kolesarji kot »kolesarsko nadlogo«, le redki pa pomislijo, da bo »nadloga« tem večja, čim delj bomo prezirali kolesarje in jih odpirali v občestne järke. Pri nas ni hodnikov za kolesarje in za vse kolesarske nesreče so odgovorni sami kolesarji.

Kolesarji so postali v Ljubljani že resen prometni problem. Pomisliti je treba, da se število koles v Ljubljani pomnoži vsako leto za 1000. L. 1933, ko je bilo uvedeno prijavljanje koles, je bilo v Ljubljani 10.000 koles. L. 1935 jih je bilo že 12.000, ob koncu lanskega leta jih je bilo okrog 15.000. Do konca leta bo prijavljenih še okrog 2.500 kols. Iz prometa pride v Ljubljani približno 10% prijavljenih koles, bodisi, da so izrabljena, bodisi, da se kolesarji izselijo iz Ljubljane.

Prijavljanje je doslej zelo dobro napre-

valo. Na ljubljanskih policijskih stražnicah je bilo doslej razdeljenih že okrog 14.000 novih tablic.

TOVARNA »SATURNUS« JE IZDELALA TABLICE

Nove tablice je razdelila banska uprava skupno 30 sreskim načelstvom in policijskim upravam. Ljubljanski policiji so dodeljene registrske številke od 1 do 20.000. Okrog 5000 števil je določenih za rezervno v Ljubljani in prihodnje leto jih bodo najbrž že porabili. Tudi sreskim načelstvom in drugim policijskim upravam so določili po nekaj 1000 števil za rezervno. Najvišja številka v seriji dodeljenih števil je 187.000, najvišja številka dodeljenih tablic pa je 186.200, in sicer za mesto Ptuj, ki je dobilo zadnjo serijo števil. Skupaj je bilo dodeljenih 133.100 tablic. To se pravi, da je zdaj nad 130.000 koles v dravski banovini. Tablice je izdelala tovarna »Saturnus« v Mostah.

NAJMANJ KOLES V BELI KRAJINI

Največ koles je v ljubljanski kotlini in sicer v sami Ljubljani, kakor rečeno, okrog 15.000 (policijski okoliš se krije povsem z mejami mestne občine), v okraju Ljubljana okolica pa 14.000. Na drugem mestu je Maribor desni breg (8.200), na tretjem Kamnik z 8.000 kolesi in četrtem pljuški kraj s 7.200 kolesi. Sedita Kamnik in Celje, ki imata po 7.000 koles. Najmanj koles je v črnomelskem okraju, ki je prejel samo 1000 tablic. Bela Krajina ima torej v tem pogledu bolj hrvaški značaj kakor slovenski. Vendar pa ne moremo reči, da nimajo n. pr. konjski okraj slovenskega značaja, čeprav ima samo okrog 1.200 koles. Pač pa lahko sodimo, da je največ koles v okrajih, kjer je najbolj razvita industrija, kajti delavce potrebuje kolo bolj kakor kmet, ker se vozi delat. Nedvomno pa tudi ni brez pomena gostota cestnega omrežja v posameznih okrajih, kajti, kjer je več banovinskih in državnih cest, je tudi več kolesarjev.

V Sloveniji odpade na približno 11 prebivalcev eno kolo, v Ljubljani pa na 6 prebivalcev.

Hitlerjev novi Berlin

Kako namerava Führer preurediti glavno mesto nacistične Nemčije

Profesor Speer, generalni gradbeni inšpektor nemške prestolnice, je objavil oficijelno Hitlerjev program preureditve Berlina. Ta program bo prekosil vse govornice, kar jih je prišlo o njem v javnost. Hitler hoče ovekovečiti začetke narodnosocialistične ere v Berlinu z orjaškimi stavbami, ki bodo še poznim rodovom pričale, kaj vse je storil njegov pokret za glavno mesto Nemčije. Hrbenica njegovega gradbenega načrta, severojužna os, naj postane glavna žila bodočega berlinskega prometa. Ob nji bodo zgrajene največje trgovske hiše, hoteli, restavracije in zabavišča.

Severojužna os bo dolga 38,5 km. Začela se bo pri novem Severnem kolodvoru-kamoru bo usmerjen promet s sedanega Lertskega in Stettinskega kolodvora in z nekaterih kolodvorov mestne železnice. Na drugem koncu osi bo zgrajen južni Centralni kolodvor, zapadno od Tempelhofa. Z njim bosta nadomestila Anhaltski in Potsdamski kolodvor. S tem bo preložen ves železniški promet na periferijo mesta. Od južnega kolodvora se bo videlo monumentalno poslopje pokrajine zbirališča, ki bo zgrajeno med poslopjem državnega parlamenta in Krollovo oporo in bo imelo za velike manifestacije dovolj prostora na sedanem Königsplatzu za milijon udeležencev. Pred Severnim kolodvorom bo umetno jezero, dolgo 1.200 in široko 500 m.

Vzhodno-zapadna os, čije začetki so že v

sedanji zgradnji Berlina, to po Hitlerjevem načrtu podaljšana proti vzhodu in bo dolga 50 km. Obe osi bosta segali do avtomobilske krožne ceste, ob kateri nastane nov mestni okraj, ki bo zvezan s središčem mesta po četverlinijah podzemni železnici. Rameva osnega križa bodo zvezana med seboj s štiri linijami cestami. Tako naj bi nastal po Hitlerjevem načrtu do leta 1950 nov Berlin, po svoji zgradnji in prostoru dostojno glavno mesto nacistične Nemčije.

Na južni periferiji okraja Tiergarten bodo nova ogromna poslopja vojnega ministrstva. Podobna poslopja bodo zgrajena tudi na križišču severojužne osi s Potsdamsko cesto, kjer nastane okrogel trg s premerom 210 m. Za naselitev ljudi, ki se bodo morali po tem programu izseliti iz notranjih okrajev mesta, je bil izdelan dopolnilni program stanovanjskih hiš, po katerem bo na periferiji mesta zgrajenih vsako leto 20.000 stanovanj.

Mesto visokih šol poleg Olimpijskega stadiona in Južnega kolodvora mora biti dograjeno po načrtu do leta 1945. Severni kolodvor do leta 1948 vsa preureditev Berlina pa mora biti končana do leta 1950. Reka Spree, ki doslej v Berlinu skoraj ni prišla do veljave, bo po novem načrtu razširjena in obrobljena z obeh strani z obrežnimi promenadami, ki bodo speljane skozi ves Berlin, da bo prišel do veljave tudi pas reke glede na mesto.

Japonci zasedli že petino Kitajske

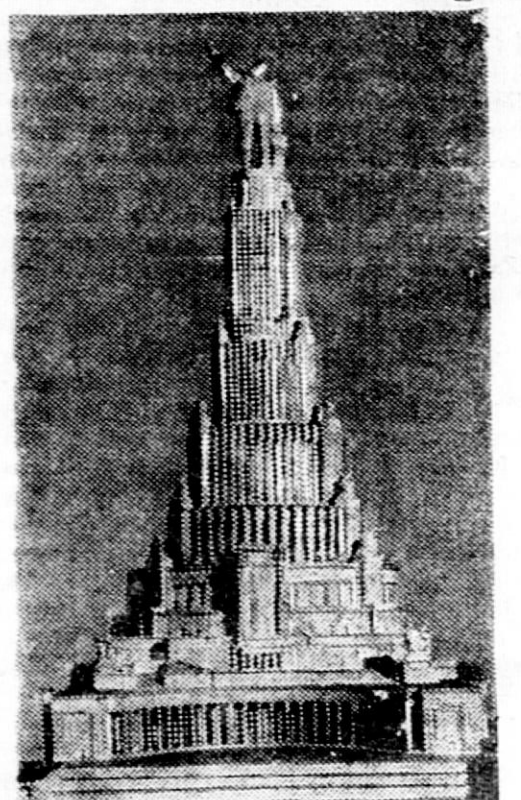
Japonska agentura »Domei« poroča o zadnjem velikem uspehu japonske vojske, ki je prišla ob železniški progí Peking-Hankau v bok 20.000 kitajskih vojakov pod poveljstvom generala Vanfulina. Iz strahu pred obkolitvijo so se Kitajci umaknili proti jugu. Japonci so jo udarili za nji in v Kitajci so začeli v paničnem strahu bežati. Kitajci so pustili na bojišču mnogo mrtvih in ranjenih, pa tudi mnogo orožja in streliva.

Vsa groza japonskega vpada na Kitajsko nam postane jasna iz podatkov, ki jih je objavila kitajska tiskovna agentura »Čekia« Japonci so zasedli že blizu 2.117.000 kvad. km kitajskega ozemlja. To je približno petina vsega ozemlja kitajske republike. 125.717.000 Kitajcev, torej skoraj

tretjina vsega prebivalstva Kitajske, je bilo prizadetih po vojni. Število beguncev se ceni na 60.000.000. V Peking in Tientsinu je blizu pol milijona nesrečnežev brez strehe, v Sanghaju tudi blizu pol milijona, v Nankingu 250.000, v Hankau pa 100.000. Število beguncev, ki so pobegnili pred japonsko vojsko v notranjost države, še ni ugotovljeno.

V Sanghaju je bilo razdejanih okrog 10.000 kitajskih trgovin. Med 4. in 25. januarjem so uničili Japonci okrog 15 kitajskih gimnazij in univerz. V samem Sanghaju so od 15. oktobra lanskega leta do tal porušili 14 vsučiliških in gimnazijskih poslopij, 27 poslopij višjih šol, 44 ljudskošolskih poslopij in 8 drugih kulturnih zavodov. Ogromno škodo so napravili Japonci tudi z razdejanjem cerkva in bolnic. Višnje škodo, ki so jo utrpeli inozemci na Kitajskem, se niti približno ne da določiti.

100 m visok kip

V Moskvi grade veliko palačo sovjetov, ki bo svojevrsen podstavek za največji Leninov spomenik iz jekla. Spomenik bo visok 100 m. Leninov lik to torej visok kakor nebotičnik s 30 nadstropji. Kazalec Lenineve roke bo dolg 5 m. Orjaški Leninov lik izdelujejo v delavnici kiparja Merkurova.

Na smrtni postelji okradena

Pariški policiji se je posrečilo hitro pojasniti zagonetno tatvino draguljev, ukradenih 97-letni grofici Heleni Merchovovi, hčeri pustolovske ljubice »demantnega« vojvode Karla Braunschweiga, od katerega je imela grofovski naslov Helena je dobila od vojvode krasno zapustnino z največjim smaragdno, obrobjenim z rubini in briljanti. Z drugim nakitom vred ji je bila dragocena zapustnina talisman skozi vse življenje. Dragulji so cenili na več milijonov frankov. Pred dobrim tednom je pa izgnil s postelje umirajoče starke. Tatvino so odkrili ob njeni smrti in policija je osumila 11 ljudi, ki so bili pri starki zadnji dan pred njeno smrtjo. Dva dni prej je namreč njen komornik dragoceni nakit še videl pri nji.

V soboto je policija aretirala tatova in sicer 30-letno staršeno kršenko A. Fancquenovo in njenega ljubčka 38-letnega slikarja Maurica de Malliera. Fancquenova je ukradla starki nakit izpod vzgljavnja in ga izročila svojemu ljubčku, ki se je z drugo ljubico, nko Norvežanko, odpeljal v London in tam prodal del nakita za 110 funtov sterlingov. Smaragdno zapustnino, o kateri je bila starka prepričana, da bi njene izgrube ne preživela niti en dan — to praznovanje se je slučajno izpolnilo — so našli še pri Mallieru, ki je imel tudi še večino izkupčka za prodane dragocenosti.

Iz Ljutomera

— Proslava obletnice prvega slovenskega tabora. V Ljutomeru se je osnoval pripravljajni odbor za proslavo 70letnice prvega slovenskega tabora. Proslava bo predvidoma meseca junija.

Dandanes bi ne bilo logično, če bi se ljudje ne bali logike.

Argumentov dandanes ne kupujejo niti starinarji.

— Ne gre za nobene posebne priprave, kapitan, in prav nič ne dvomim, da se bo našlo tu vse, kar potrebujemo. Vrednost mojega izuma je v tem, da se dajo snovi, ki jih rabim izdelovati brez velikih stroškov.

— Ze to torej pomeni milijone, gospod Benson, in zato vam tem bolj svetujem, da ne postanete preveč ljubosumni na svojo tajno.

— No, bomo videli. Pri vas se počutim zelo dobro in nobenega povoda nimam, da bi s pre nagljeno odločitvijo ali pretiranimi zahtevami razdril pogajanja. Ne prenačliva se torej in pre misljujuva. Gotovo se bo našla pot do cilja, samo malo potrpežljivosti in previdarnosti je treba.

— Te pa nama menda ne bo manjkalo, — je pritrdil kapitan. — Tudi mi vam pojdemo na roko, kolikor bo le mogoče.

— Upajmo. Toda, da ne pozabim, moji ljudje so vsi v skrbah, kaj je z menoj. Morda bi jim pa smel napisati nekaj vrstic, povsem nedolžnih seveda, samo toliko, da bi ne bili v strahu zaradi mene in da bi po nepotrebnem ne nadlegovali policije. Pisal bi jim, naj počakajo, da se zopet oglasim. Ali bi mi dovolili to, kapitan?

— Izvolite v tem pogledu ukreniti, kar se vam zdi potrebno — seveda oprostite, da prihajam s tem pogojem — vaše pismo nam mora biti izročeno odprto.

— To sem itak pričakoval, kapitan. Nič posebnega ne bo v njem. Ali se pa lahko zanesem na to, da mi boste po pravici povedali, ali je bilo izročeno našljencu ali ne?

— Mojo častno besedo imate.